



Økonomiudvalget 28. august 2023

1. Budget 2024 med overslagsårene 2025-2027 (1. behandling)

Sagsnr.	Initialer	ANSO	Åbent
---------	-----------	------	-------

Sagsfremstilling

Drøftelse og indstilling af administrationens tekniske budgetforslag 2024 til 1. behandling i Byrådet med henblik på udsendelse af budgetforslag i høring.

Vækst i serviceudgifterne kræver opbremsning

Nyborg Kommune har gennem flere år haft en sund økonomi, men står nu overfor at skulle reducere service- og anlægsudgifterne for at sikre balance i økonomien samt overholde de udmeldte service- og anlægsrammer i økonomiaftalen for 2024.

Serviceniveauet ligger på et historisk højt niveau målt i forhold andre kommuner og den udmeldte serviceramme fra staten. Der er gennem flere år afsat ekstra midler til et kvalitetsløft og et øget demografisk udgiftspres indenfor bl.a. dagtilbud, skoler, sundhed og ældre, social og handicap, hjælpemidler m.v.

Udviklingen i serviceudgifterne pr. indbygger i Nyborg Kommune har generelt ligget under eller på niveau med landsgennemsnittet fra 2007 og frem til 2018, hvorefter der i Nyborg Kommune har været en markant større vækst i udgifterne end landsgennemsnittet. Væksten har især ligget over landsgennemsnittet i perioden 2021-2023.

Nyborg Kommune har afviklet den tidligere historisk store gæld på 453 mio. kr. (1999) og er nu en af de kommuner i landet, som har den laveste gæld pr. indbygger. Dette har frigjort midler til et højere serviceniveau, men vil ikke kunne finansiere en yderligere vækst i serviceudgifterne.

Der har været en historisk stor vækst i serviceudgifterne på 109,566 mio. kr. (7,3%) i regnskab 2022 og en overskridelse af servicerammen med 18,741 mio. kr. i forhold til oprindeligt budget 2022.

Denne udvikling er videreført i 2023, hvor der har været en yderligere vækst i driftsudgifterne på 7,2% i de første 5 måneder af 2023 og likviditeten er 146,494 mio. kr. lavere end på samme tidspunkt sidste år.

Årsagen til væksten i driftsudgifterne skyldes bl.a. stigende udgifter til det specialiserede socialområde, ældreområdet, overførselsudgifterne samt forbrug af opsparede midler på selvstyrende områder fx skole- og dagtilbudsområdet.

Der er i forbindelse med ledelsesrapporteringen pr. 31. marts 2023 besluttet en handlingsplan for opbremsning af udgiftsvæksten med henblik på at sikre budgetoverholdelse i 2023, herunder overholdelse af den udmeldte serviceramme og anlægsramme for 2023.

Manglende opbremsning af udgiftsvæksten i 2023 vil medføre et øget pres på gennemførelse af yderligere besparelser i 2024 og overslagsårene, herunder eventuelt restriktioner på adgangen til overførsel af uforbrugte bevillinger fra 2023 til 2024.

Stram økonomiaftale medfører besparelser

Regeringen og KL har 25. maj 2023 indgået en historisk meget stram økonomiaftale for 2024 af hensyn til samfundsøkonomien. For at undgå sanktioner skal kommunerne overholde de udmeldte service- og anlægsrammer i økonomiaftalen for 2024.

Der budgetteres med et årligt driftsoverskud på 75 mio. kr. i 2024-2027.

Der er i administrationens budgetforslag afsat ekstra 29,416 mio. kr. i 2024 til serviceudgifter og demografisk udgiftspres, herunder bl.a. social og handicap, sundhed og ældre, konsekvenser af ny lovgivning, revision af vandregulativer (lovpligtig), fælles fynsk LIFE naturforvaltningsprojekt, FynBus og kollektiv trafik, udskiftning til elbiler i hjemmeplejen samt materiel i Vej og Park.

Der er indarbejdet konsekvenser af økonomiaftalen og ny lovgivning svarende til besparelser på 50 mio. kr. årligt, herunder manglende kompensation fra staten vedrørende prisstigninger, realvækst på social- og handicapområdet, demografisk udgiftspres på ældreområdet, afskaffelse af store bededag, administrative besparelser, kollektiv trafik, klima og grøn omstilling m.v.

Anlægsudgifterne finansieres af skatter og generelle tilskud fra staten, herunder den politiske målsætning om et samlet driftsoverskud på 75 mio. kr. årligt.

Anlægsudgifterne er i budgetforslaget reduceret fra et gennemsnitligt årligt anlægsniveau på 110 mio. kr. til 75 mio. kr. svarende til den politiske målsætning om et årligt driftsoverskud på 75 mio. kr. i perioden 2024-2027. En forøgelse af anlægsniveauet vil kræve et tilsvarende højere driftsoverskud og gennemførelse af yderligere besparelser på driften.

Den videre budgetproces

Administrationens budgetforslag 2024 er grundlag for den videre politiske budgetproces.

Indtægtsgrundlaget er beregnet ud fra en indkomstskat på 26,3 procent, kirkeskat 1,0 procent, grundskyld 27,83 promille og udmeldt statsgaranti af tilskuds- og udligningsbeløb.

Taksterne vil foreligge til 2. behandlingen af budget 2024.

Økonomiske konsekvenser

Det tekniske budgetgrundlag viser følgende hovedkonklusioner:

Driftsresultat

Der budgetteres med et årligt driftsoverskud på 75 mio. kr. i 2024-2027.

Der er i administrationens budgetforslag afsat ekstra 29,416 mio. kr. i 2024 til serviceudgifter og demografisk udgiftspres, herunder bl.a. social og handicap, sundhed og ældre, konsekvenser af ny lovgivning, revision af vandregulativer (lovpligtig), fælles fynsk LIFE naturforvaltningsprojekt, FynBus og kollektiv trafik, udskiftning til elbiler i hjemmeplejen samt materiel i Vej og Park.

Serviceammen

Der budgetteres med serviceudgifter på 1.739,671 mio. kr. i 2024, hvilket overholder den udmeldte serviceammen i 2024.

Der er tale om et historisk højt niveau i forhold til serviceudgifterne, hvilket både skyldes tidligere års politiske prioriteringer og den ekstra finansiering som kommunen er blevet tilført i forbindelse med økonomiaftalen og udligningsreformen.

Konsekvenser af økonomiaftale og lovgivning

Regeringen og KL har 25. maj 2023 indgået en historisk meget stram økonomiaftale for 2024 af hensyn til samfundsøkonomien. For at undgå sanktioner skal kommunerne overholde de udmeldte service- og anlægsrammer i økonomiaftalen for 2024.

Der er indarbejdet konsekvenser af økonomiaftalen og ny lovgivning svarende til besparelser på 50 mio. kr. årligt, herunder manglende kompensation fra staten vedrørende prisstigninger, realvækst på social- og handicapområdet, demografisk udgiftspres på ældreområdet, afskaffelse af store bededag, administrative besparelser, kollektiv trafik, klima og grøn omstilling m.v.

Økonomisk råderum til politisk prioritering

Der er ikke afsat et økonomisk råderum til de politiske forhandlinger, hvilket skal ses i lyset af de pålagte besparelser og effektivisering som følge af den stramme økonomiaftale og ny lovgivning.

Desuden har byrådet i forbindelse med indgåelse af tidligere års budgetaftaler allerede udmøntet det økonomiske råderum fuldt ud til et historisk højt serviceniveau.

Frigørelse af et større økonomisk råderum vil kræve omprioriteringer indenfor eksisterende budgetter.

Driftsreserve

Der er afsat en driftsreserve på 5 mio. kr. til uforudsete udgifter i løbet af året.

Anlægsudgifter og -indtægter

Der budgetteres med anlægsudgifter på gennemsnitligt 75 mio. kr. årligt fordelt med rådighedsbeløb på 91,205 mio. kr. i 2024, 85,896 mio. kr. i 2025, 62,829 mio. kr. i 2026 og 60,070 mio. kr. i 2027.

Den udmeldte anlægsramme på 91,205 mio. kr. er overholdt i 2024.

Der er fremrykket anlægsprojekter svarende til 30,390 mio. kr. fra 2024 til 2023.

Der budgetteres ikke med anlægsindtægter ved salg af grunde, idet de fleste ledige grunde er solgt og nye udstykninger afventer køb af jord og byggemodning m.v.

Samlet drifts- og anlægsresultat

Det samlede drifts- og anlægsresultat viser et underskud på 16,205 mio. kr. i 2024.

Afdrag på lån

Der budgetteres med årlige afdrag på 2,668 mio. kr. til afvikling af resterende gæld.

Likviditet ultimo

Der budgetteres med en likviditet på 41,988 mio. kr. primo 2024 som reduceres til 32 mio. kr. i 2027 på grund af finansiering af anlægsudgifter samt afdrag på lån. Likviditetsmålsætningen på 32 mio. kr. er dermed opfyldt i alle årene.

Overførsel af uforbrugte bevillinger

Det anbefales, at der sker en opstramning i forhold til overførselsadgangen af uforbrugte bevillinger til efterfølgende år. Videreførelse af uforbrugte bevillinger vanskeliggør overholdelsen af service- og anlægsrammer og medfører et øget udgifts-pres, når de opsparede midler bliver udmøntet i efterfølgende år.

Driftsbevillinger bortfalder ved regnskabsårets udløb og kan kun videreføres til efterfølgende år, hvis byrådet beslutter at videreføre uforbrugte driftsbevillinger.

Der kan overføres uforbrugte driftsbevillinger på selvstyrende områder svarende til maksimalt 2% af budgetrammen, dog vil et eventuelt underskud blive overført fuldt ud til afvikling i efterfølgende år.

Uforbrugte driftsbevillinger til konkrete og planlagte projekter kan overføres svarende til restbudgettet. Der kan ikke overføres generelle fællespuljer, der vil medføre overskridelse af servicerammen i efterfølgende år.

Der kan overføres uforbrugte anlægsbevillinger til efterfølgende år vedrørende konkrete anlægsprojekter. Der kan ikke overføres generelle anlægspuljer, der vil medføre overskridelse af anlægsrammen i efterfølgende år.

Indstilling

Det indstilles:

- At administrationens tekniske budgetforslag til 1. behandling i Byrådet 29. august 2023 indgår i de videre politiske drøftelser.
- At budgetforslaget sendes i høring frem til 5. september 2023 med henblik på 2. behandling i Byrådet 10. oktober 2023.
- At politiske ændringsforslag til budgetforslaget skal være indsendt senest 21. september 2023.

Sagen afgøres i
Byrådet